

Sygn. akt I UK 110/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania M. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 stycznia 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 23 października 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 23 października 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację wnioskodawcy M. R. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z 12 listopada 2013 r. oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z 10 maja 2013 r., w której odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury ze względu na nieosiągnięcie wieku emerytalnego i nie udowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego, to jest § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, oraz naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 316 k.p.c. i 378 § 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącego za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania przemawia oczywiste naruszenie przepisów prawa materialnego w zakresie interpretacji przesłanek § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, a także oczywiste naruszenie prawa procesowego polegające na nierozpoznaniu istoty sprawy przez Sąd pierwszej jak i drugiej instancji oraz braku rozstrzygnięcia w zakresie wykonywania przez niego prac wymienionych w załączniku do ww. rozporządzenia w pkt. 13, 14, 17 działu XIV Prace różne. Stwierdził, że Sąd nieprawidłowo ustalił przesłankę pracy stale i w pełnym wymiarze godzin, ponieważ dla ustalenia dominującego charakteru pracy w warunkach szczególnych niezbędne jest dokonanie oceny pracy wnioskodawcy na gruncie pkt. 13, 14 oraz 17 działu XIV wykazu A do ww. rozporządzenia. Zarzucił, że na żadnym etapie postępowania nie został ustalony czas pracy dla poszczególnych zadań, co skutkowało błędnym przyjęciem przez Sąd równoważnego charakteru tych prac.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ta ostatnia przesłanka występuje wtedy, gdy bez pogłębionej analizy zastosowanych przez sąd przepisów prawa materialnego i bez wnikania w szczegóły postępowania dowodowego - dla oceny naruszenia przepisów prawa procesowego - można stwierdzić zasadność przytoczonych podstaw kasacyjnych. Innymi słowy oczywista zasadność skargi kasacyjnej zwykle wynika z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa (postanowienie SN z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, LEX nr 898439). Podkreśla się przy tym, że przesłanka tzw. przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga samodzielnego odrębnego do podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisów prawa, które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest

wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (przykładowo postanowienie SN z 4 lutego 2014 r., II UK 458/13, LEX nr 1644551).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów.

Twierdzenie skarżącego o oczywistości naruszenia wskazanych we wniosku przepisów prawa materialnego oraz procesowego opiera się na założeniu, że dla rozpatrzenia istoty sprawy oraz prawidłowego zastosowania § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, koniecznym było ustalenie zakresu poszczególnych czynności podejmowanych przez skarżącego w czasie pracy. Założenie to jest błędne, jeżeli uwzględni się, z jednej strony, utrwalone w judykaturze stanowisko odnośnie rozumienia przesłanki wykonania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, z drugiej, ustalenia stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalonym jest stanowisko, że prawo do emerytury w wieku niższym od powszechnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo (por. m.in. wyroki SN z: 22 lutego 2007 r., I UK 258/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 81; 17 września 2007 r., III UK 51/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 328; 6 grudnia 2007 r., III UK 62/07, LEX nr 375653; 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283; 13 listopada 2008 r., II UK 88/08, LEX nr 1001292; 5 maja 2009 r., I UK 4/09, LEX nr 509022). W związku z tym nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy

ustaleniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika. Od tej reguły istnieją odstępstwa: pierwsze dotyczy sytuacji, kiedy inne równocześnie wykonywane prace stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości dającej się zakwalifikować pod określoną pozycję załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r.; drugie dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarażających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny (por. wyroki SN z: 12 kwietnia 2012 r., II UK 233/11, OSNP 2013 nr 7-8, poz. 86; 3 grudnia 2013 r., I UK 181/13, LEX nr 1467148; 10 kwietnia 2014 r., II UK 396/13, LEX nr 1460979).

Uwzględniając powyższe stanowisko oraz ustalenia stanowiące podstawę zaskarżonego wyroku (w szczególności: skarżący w ciągu dniówki część napraw wykonywał w kanale remontowym, część poza nim; wykonywane przez niego prace „pozakanałowe” nie były za każdym razem integralną częścią pracy w kanale remontowym; w ciągu dniówki żaden z rodzajów napraw, tj. napraw wymagających wejścia do kanału oraz napraw niewymagających korzystania z kanału, nie miał charakteru dominującego; skarżący świadczył również prace niewymienione w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., takie jak naprawy układów elektrycznych), w ocenie Sądu Najwyższego skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.